

EEN SAMEN- REDZAME SAMENLEVING

VERSNELLEN VAN COMMUNITY CARE

versie maart 2024

LEVEND INSPIRATIEDOCUMENT

WELKOM

Welkom in het levend inspiratiedocument over community care. Dit document is voor iedereen die wil starten, al bezig is of al zeer gevorderd is met een community care initiatief.

Met het 'programma community care' versnelt Zilveren Kruis Zorgkantoor in samenwerking met haar aanbieders, samenwerkingspartners en inwonersinitiatieven de ontwikkeling van community care in haar 11 zorgkantoorregio's.

Dit programma maakt onderdeel uit van de beweging 'Van zorg naar gewoon leven'. Daarin wordt de versnelling van deze beweging ondersteund door middel van diverse programma's, zoals Reablement, Digitale zorg, Vertrouwd thuis en de Routekaart woonzorgopgave.

Levend inspiratiedocument

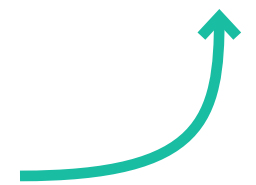
Een levend inspiratiedocument betekent dat we iedereen uitnodigen het te verrijken. Deel je feedback en input via hallo@weyond.nl.

Ook voor vragen over (deelname aan) het programma kun je hier terecht.

NIEUWSGIERIG HOE WE HET PROGRAMMA ONTWIKKELEN?

Bekijk dan hier de start met een voorbereidingsgroep met meer dan 35 vertegenwoordigers van meer dan 20 community care initiatieven.

INHOUD

Laat je inspireren, verrijken en neem kennis van het programma en het lerend netwerk van community care.

VISIE OP COMMUNITY CARE IN DE TOEKOMST 1		REALISATIE: VERSNELLERS VAN COMMUNITY CARE 2		SUCCESFACTOREN	
HISTORISCH PERSPECTIEF 1.1	TRENDS EN ONTWIKKELINGEN 1.2	DRIE DIMENTIES VAN COMMUNITYCARE 2.1		 2.2	
VISIE 1.3		DEFINITIE 1.4		AAN DE SLAG: DE ABCD-AANPAK 2.3	
		PRAKTIJK: 4		PROGRAMMA: COMMUNITY CARE 3	
		4.1 INITIATIEVEN IN BEELD 4.1		PROGRAMMA 3.1	
				BRONNEN EN BOEIENDE LITERATUUR 5	

NAVIGATIE.

Hier zie je een minimalistische navigatiebalk zodat je zonder moeite naar diverse hoofdstukken kunt navigeren.

Wil je terug naar de inhoudsopgave? Klik dan op het huisje. Als je op de cijfers klikt, verplaats je per hoofdstuk.

Wanneer je op de pijlen klikt, verken je elke pagina in dit document.

1. VISIE OP COMMUNITY CARE

Community care

Ontwikkeling en versnelling

het zorg/leeflandschap er in de toekomst uit?

de grootste ontwikkelthema's op het gebied van community care komende jaren?

er nodig om de ontwikkeling van Community care te versnellen?

het programma/lerend netwerk hierbij helpen?

continuïteit id genschap
verbinding tussen individuen
ho-tenen d gemeen bricade
functies
om te help
aan heel

1.1 HISTORISCH PERSPECTIEF

Geen weg naar de toekomst zonder verleden. Ons land ontwikkelt zich van verzorgingsstaat, naar marktwerking, naar gemeenschapskracht.

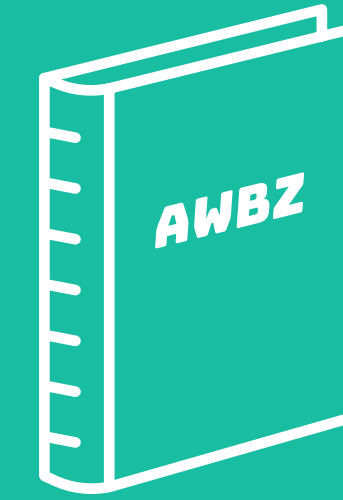
1900

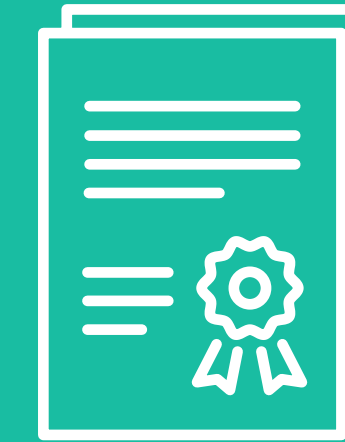
1941

1946

1986

2006

20E EEUW

Begin 20e eeuw: Aan het begin van de 20 ste eeuw was de gezondheidszorg in Nederland nog niet goed georganiseerd. Er waren weliswaar ziekenhuizen en medische zorg beschikbaar, maar deze waren vaak ontoereikend en ontoegankelijk voor grote delen van de bevolking, met name de armen.

1941 ALGEMEEN ZIEKENFONDS:

Het Algemeen Ziekenfonds wordt opgericht. Dit fonds voorziet in de financiering van medische kosten voor arbeiders. Het markeerde een belangrijke stap naar meer toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor de bredere bevolking.

1946 BABYBOOM:

Uitgestelde geboorten tijdens de Tweede Wereldoorlog vormden de belangrijkste oorzaak van de naoorlogse geboortegolf: de babyboom. Tot 1955 zouden er in ons land bijna tweeënhalve miljoen kinderen ter wereld komen.

1986 INTRODUCTIE AWBZ:

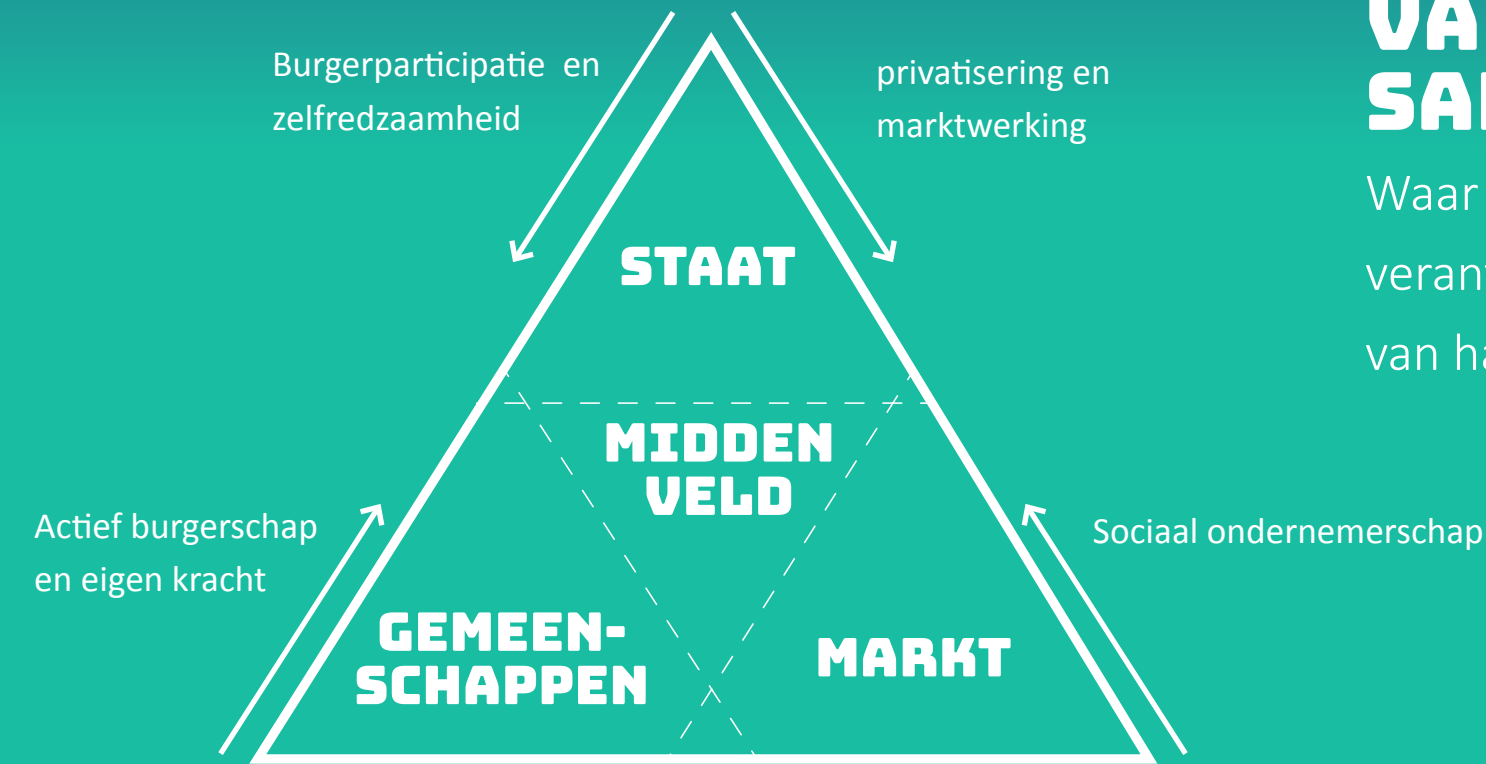
Nederland is na de Tweede Wereldoorlog ontwikkeld tot een verzorgingsstaat: de staat draagt verantwoordelijkheid voor het welzijn, de gezondheidszorg, het onderwijs en de werkgelegenheid van haar inwoners.

In 1986 wordt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) ingevoerd. De wet zorgt voor een brede dekking van zorgkosten, met name voor langdurige en chronische zorg.

2006 MARKTWERKING:

De Zorgverzekeringswet wordt van kracht, die het huidige stelsel van zorgverzekeringen in Nederland introduceert. Dit stelsel bevordert de marktwerking in de zorg door het invoeren van zorgverzekeraars en het verplicht stellen van een basisverzekering voor alle inwoners.

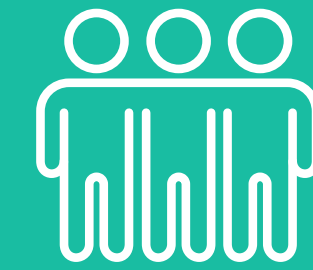

VAN VERZORGINGSSTAAT NAAR SAMENREDZAME SAMENLEVING

Waar het begin van de 20e eeuw de staat de verantwoordelijkheid draagt voor het welzijn van haar inwoners, verplaatst dit begin van de 21

eeuw naar de markt en vindt nu medio 2023 een herbalancering plaats van de 'overheid – markt – gemeenschap' naar het middenveld.

2013

2015

2020

2022

2013 VERANDERING:

Tijdens kabinet-Rutte II kondigt Koning Willem-Alexander in de troonrede aan dat de klassieke verzorgingsstaat dient te veranderen in een participatiesamenleving: de overheid bouwt haar verantwoordelijkheden op het gebied van zorg en sociale zekerheid af. Burgers worden geacht verantwoordelijkheid te nemen zichzelf en voor elkaar.

2015 HERINRICHTING:

De AWBZ wordt vervangen door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), waarbij de gemeenten verantwoordelijk

werden voor de ondersteuning, begeleiding en een deel van de verzorging, en de Wet langdurige zorg (WLZ), voor mensen die langdurige en continue zorg nodig hebben.

2020: VERANDERENDE KIJK OP ZORG

De eerste babyboomers zijn nu zeventigers en tachtigers en de vergrijzing wordt steeds duidelijker voelbaar. De langere levensverwachting en de veranderende behoeften stellen de samenleving in het algemeen en de zorg- en welzijnssector in het bijzonder voor nieuwe uitdagingen.

2020: ONDERWEG NAAR GEMEENSCHAPSKRACHT

Kenniscentrum Vilans publiceert in samenwerking met Movisie en NLZVE een inventarisatie van ruim 1500 zorgzame gemeenschappen om de omvang en betekenis ervan zichtbaar te maken.

2022: IZA, GALA EN WOZO

Nadat bij het vorig zorgakkoord het voornamelijk ging over 'juiste zorg op de juiste plaats' worden de nieuwe zorgakkoorden ontwikkeld (IZA, GALA en WOZO) die de nadruk leggen op regionalisering, domeinoverstijgend samenwerken en aansluiting bij een groeiende gemeenschapskracht in de samenleving.

1.2 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

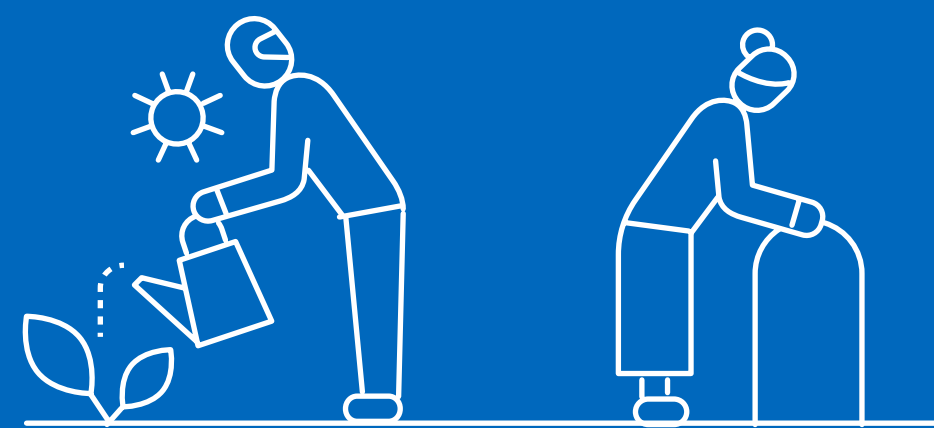
Megatrends en ontwikkelingen beïnvloeden de samenleving van vandaag en beïnvloeden de ontwikkeling van community care.

DUBBELE VERGRIJZING

Het aantal ouderen neemt toe en zij worden ook ouder.

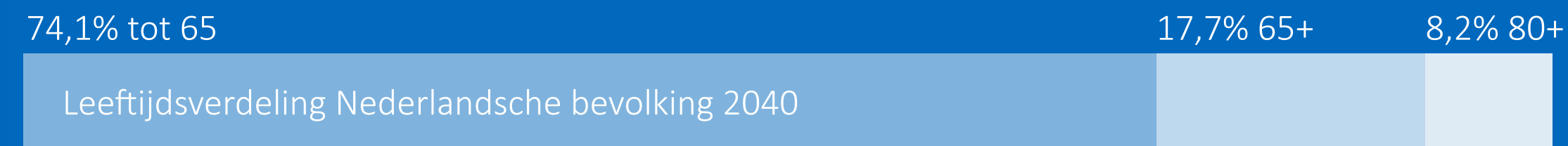

2023 2,7 MILJOEN 65+ERS

GRIJZE DRUK

De toename van de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar.

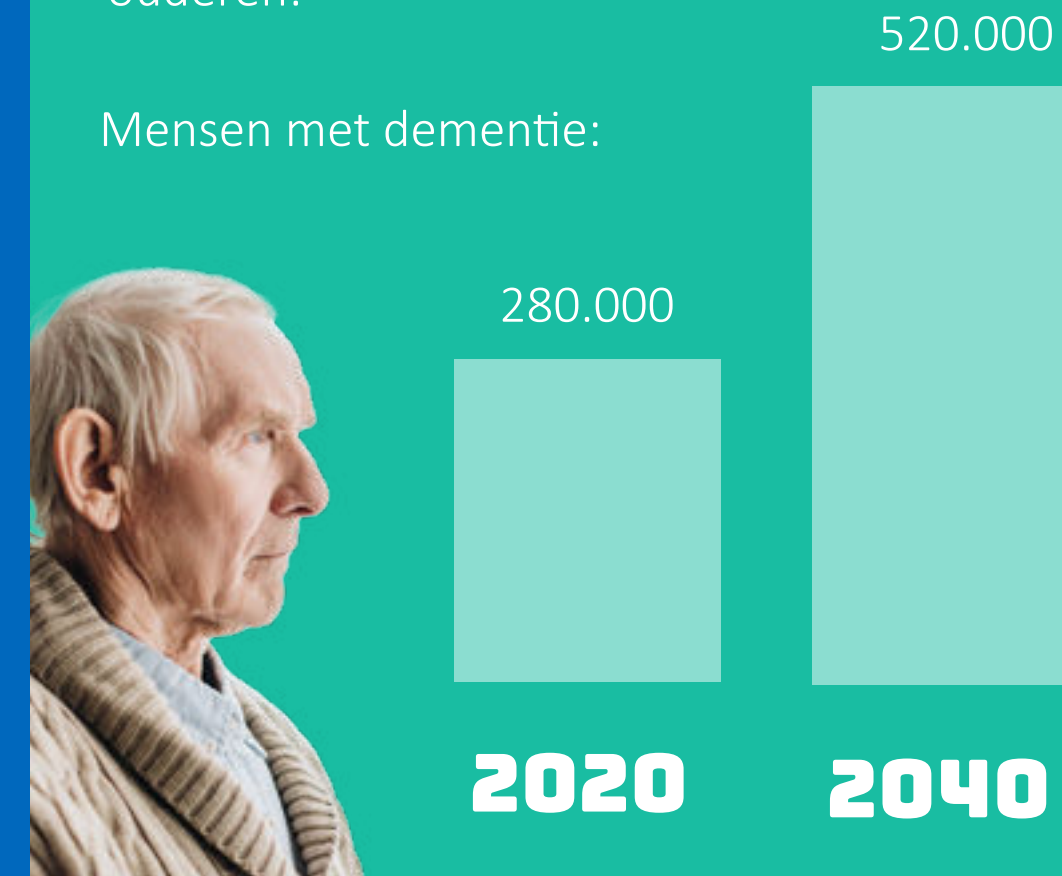

2040 4,6 MILJOEN 65+ERS

TOENAME AAN ZORGVRAAG

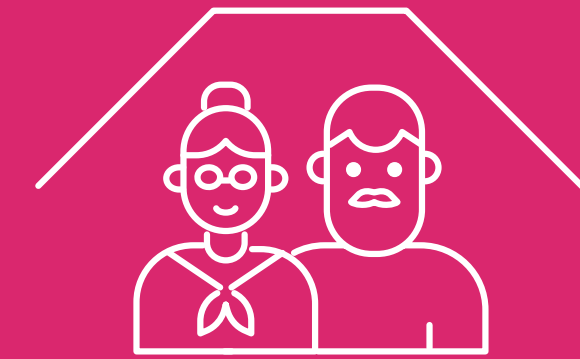
We zien een verdubbeling van mensen met een zorgvraag in de toekomst voornamelijk bij ouderen:

Mensen met dementie:

LANGER THUIS; NIEUWE WOONVORMEN

De extramuralisering in de Geestelijke Gezondheidszorg, Gehandicaptenzorg en de Verpleging en Verzorging zorgt dat mensen met een hulp- of zorgvraag steeds vaker zelfstandig thuis in de wijk blijven wonen. Er ontstaat behoefte aan nieuwe woon(zorg) vormen die levensloopbestendig zijn en geschikt zijn voor intensieve zorg.

MEER VITALE OUDEREN

Ouderen worden ouder en ervaren langer een goede gezondheid. Ouderen zijn vaker hoog opgeleid en hebben gemiddeld een hoger inkomen. Zij starten aan hun 'derde levensfase' en hebben meer vrije tijd.

5% VAN DE 65-75 JARIGEN VOELT ZICH OUD

54% VAN DE 55+ERS GENIET VAN OUDER WORDEN

- >
- 🏠
- 1**
- 2
- 3
- 4
- 5
- <

TECHNOLOGIE

De mogelijkheden van technologie groeien elke dag. Slimme (zorg)technologie maakt het leven makkelijker. Het ondersteunt mensen om langer zelfstandigheid te behouden, ook helpt technologie (zorg)professionals bij het ontlasten en verlichten van het werk.

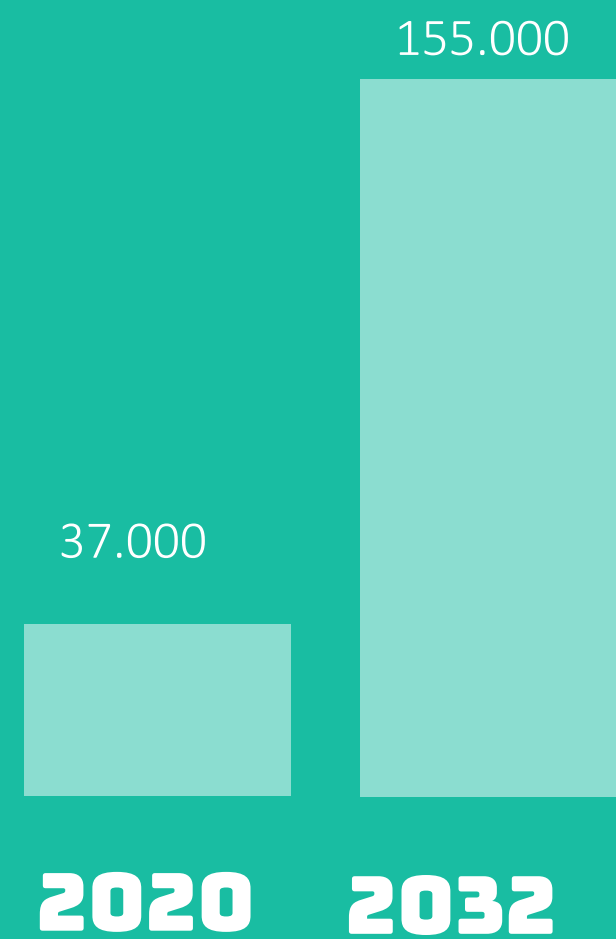
De nieuwe generatie ouderen wordt ook steeds handiger met technologie. Vilans ziet 12 technologische ontwikkelingen die nu al zichtbaar zijn en over 20 jaar helemaal ingeburgerd zijn in de zorg!

[MEER INFORMATIE](#)

ARBEIDSMARKTTEKORT

We zien een toenemend tekort aan medewerkers in alle branches. Maar ook vooral in de zorg en welzijnbranche.

GROEI ZELF- EN SAMENREDZAAMHEID

We zien sinds 2012 een explosieve groei aan inwonerinitiatieven. In 2020 zien we 1.500 geïdentificeerde inwonersinitiatieven in welzijn wonen en zorg. Die houden zich vooral bezig met:

- sociale cohesie
- welzijn
- leefbaarheid
- eenzaamheid
- participatie
- zorg
- wonen
- gezondheid
- preventie

[MEER LEZEN?](#)

PREVENTIE EN VITALITEIT

Onderwerpen als 'gezond leven' en 'mentaal gezond blijven' krijgen steeds meer aandacht, bij inwoners en bij leef- en zorgorganisaties.

Als reactie op deze ontwikkeling stimuleren ook zorg- en welzijnsorganisaties een gezonde levensstijl en welzijn om de kwaliteit van leven te verhogen om op die manier de vraag naar zorg en de zorgkosten te laten dalen.

1.3 VISIE

Hoger doel: wat willen we bereiken?

MENSEN LEVEN IN EEN GEMEENSCHAP WAAR ZORGEN VOOR EN MET ELKAAR NORMAAL IS.

Zorg in de gemeenschap door de gemeenschap (community care).

Leden van de gemeenschap ervaren een betere gezondheid, welzijn en participatie.

Inwoners en organisaties zetten zich in om de capaciteit van de gemeenschap te versterken om zelf (en in samenwerking) de zorg en ondersteuning te organiseren.

Ouderen, hun netwerk en de gemeenschap zijn leidend. Organisaties zijn ondersteunend.

Hoger doel: wat wil Zilveren Kruis Zorgkantoor bereiken?

BESCHIKBAARHEID EN TOEGANKELIJKHEID VAN ZORG BORGEN, VOOR DE OUDEREN VAN NU EN IN DE TOEKOMST.

Dit doen we door de ontwikkeling 'community care' te versnellen in de 11 zorgkantoorregio's van Zilveren Kruis. Dit betekent:

Organisaties stimuleren
community care en sluiten
hierbij aan.

Organisaties omarmen **community care als nieuwe standaard voor zorgverlening**, waardoor leden van de gemeenschap een betere gezondheid, welzijn en participatie ervaren.

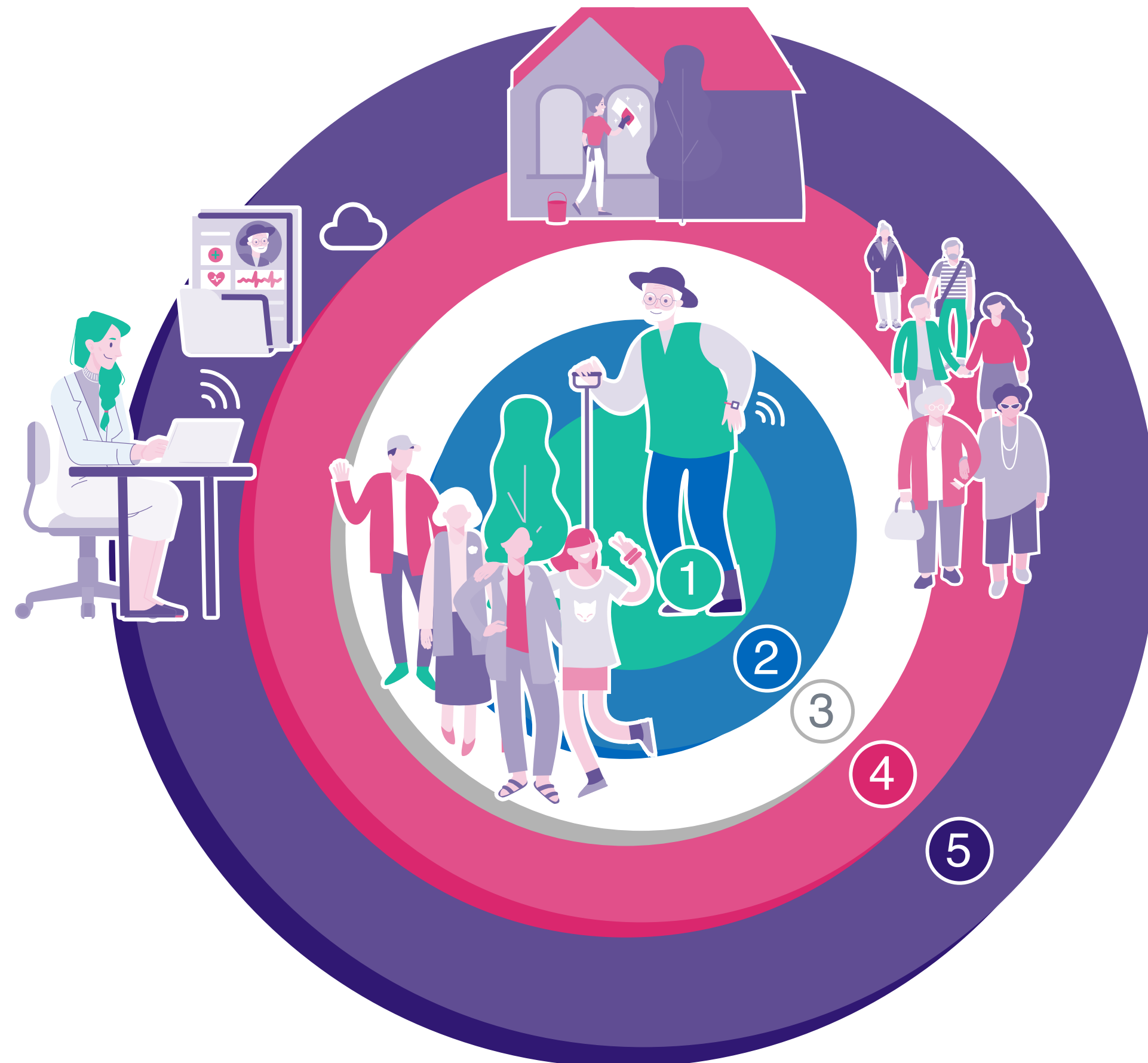

Met als gevolg dat (zware) zorg wordt
uitgesteld en/ of voorkomen en schaarse
professionele (zorg)capaciteit toegankelijk
blijft.

VAN ZORG NAAR GEWOON LEVEN

Zilverenkruis draagt samen met een coalitie van zorgaanbieders bij aan de beweging 'Van zorg naar gewoon leven'. Hierbij is het uitgangspunt dat de professionele zorg en ondersteuning aanvullend wordt ingezet op de mogelijkheden van het individu, zijn netwerk en zijn sociale omgeving en gemeenschap. Binnen deze beweging zijn de volgende vragen leidend:

Wat wil en kan een oudere zelf? Of kan hij zelf weer aanleren?

Hoe kan technologie of de woonomgeving de oudere ondersteunen om langer zelfstandig te blijven?

Wat kan het netwerk en de sociale omgeving betekenen voor de oudere? En andersom?

Wat kan de gemeenschap betekenen voor de oudere? En andersom?

Welke professionele ondersteuning of zorg is aanvullend dan nog nodig?

PROGRAMMA REABLEMENT

PROGRAMMA ZORGTECHNOLOGIE

PROGRAMMA WOONZORG ROUTEKAART

PROGRAMMA COMMUNITY CARE
(zorgzame gemeenschappen)

PROGRAMMA VERTROUWD THUIS

1.4 DEFINITIE

WAT IS COMMUNITY CARE?

Community care betekent letterlijk: zorg in de gemeenschap door de gemeenschap. Zorg betekent hier ondersteuning van mensen bij het leven in- en deelnemen aan de samenleving (wonen en woonomgeving, onderwijs, arbeid, verkeer en vervoer, vrienden en kennissen, recreatie en vrije tijd, gezondheid) door de samenleving zelf.

We onderscheiden drie typen initiatieven:

[Meer lezen, klik hier!](#)

*Community care is geen vervanging voor professionele zorg en ondersteuning wanneer deze nodig is. Het is eerder een aanvullende aanpak om de gemeenschap te versterken en de zorg en ondersteuning te organiseren die nodig is om de gezondheid, het welzijn en de participatie van alle gemeenschapsleden te bevorderen.

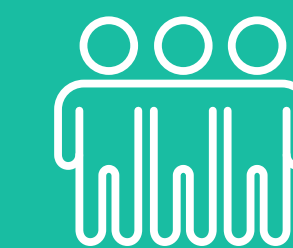
1. INWONER ORGANISATIES OF ZORGCOÖPERATIES:

Austerlitz Zorgt: geen oudere hoeft het dorp Austerlitz te meer verlaten.

2. FYSIEKE COMMUNITIES:

Lang leven thuisflats: bestaande bouw senior proof maken, samen met inwoners.

3. STEUNSTRUCTUREN:

Lokaal centraal ondersteuningspunt van burenhulp, informele- en formele ondersteuning voor alle mensen om zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig te wonen.

GEEN

WEL

COMMUNITY CARE

DIENSTVERLENING

van een of meerdere aanbieders voor ouderen

DOELGROEP GERICHT

gericht op een specifieke doelgroep

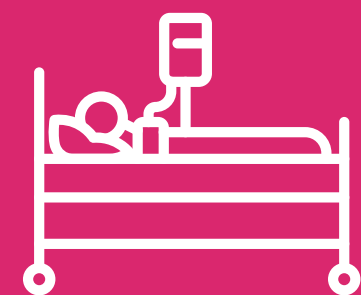

KORTE TERMIJN

oplossingen voor huidige populatie en uitdagingen

BINNEN DE MUREN VAN ORGANISATIES

SAMENWERKING

van burgers en organisaties, actieve participatie bij ontwikkeling, implementatie en evaluatie van initiatieven

GERICHT OP GEMEENSCHAP (BUURT/WIJK)

DUURZAME OPLOSSINGEN

voor zorg en ondersteuning in de gemeenschap op de lange termijn

IN DE GEMEENSCHAP

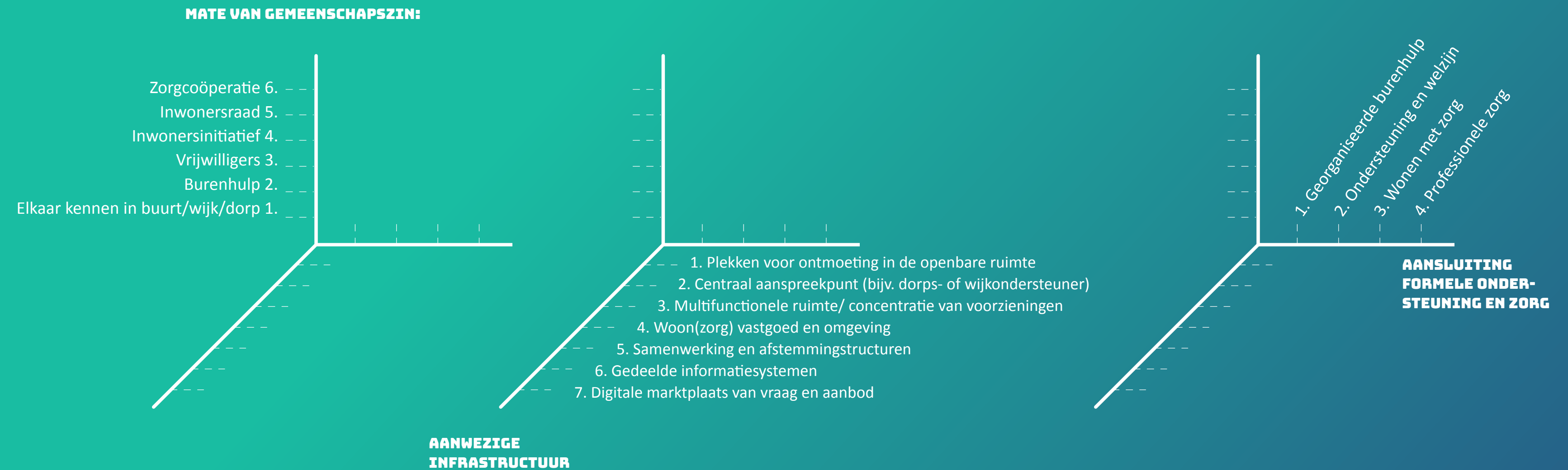

2. REALISATIE: VERSNELLEERS VAN COMMUNITY CARE

2.1 DRIE DIMENSIES VAN COMMUNITY CARE

Community care is een benadering waarbij de gemeenschap zoveel als mogelijk zelf de zorg en ondersteuning in- en met de gemeenschap organiseert. We zien drie dimensies waar langs community care initiatieven zich ontwikkelen.

Model: drie dimensies voor community care © Weyond

MATE VAN GEMEENSCHAPSZIN:

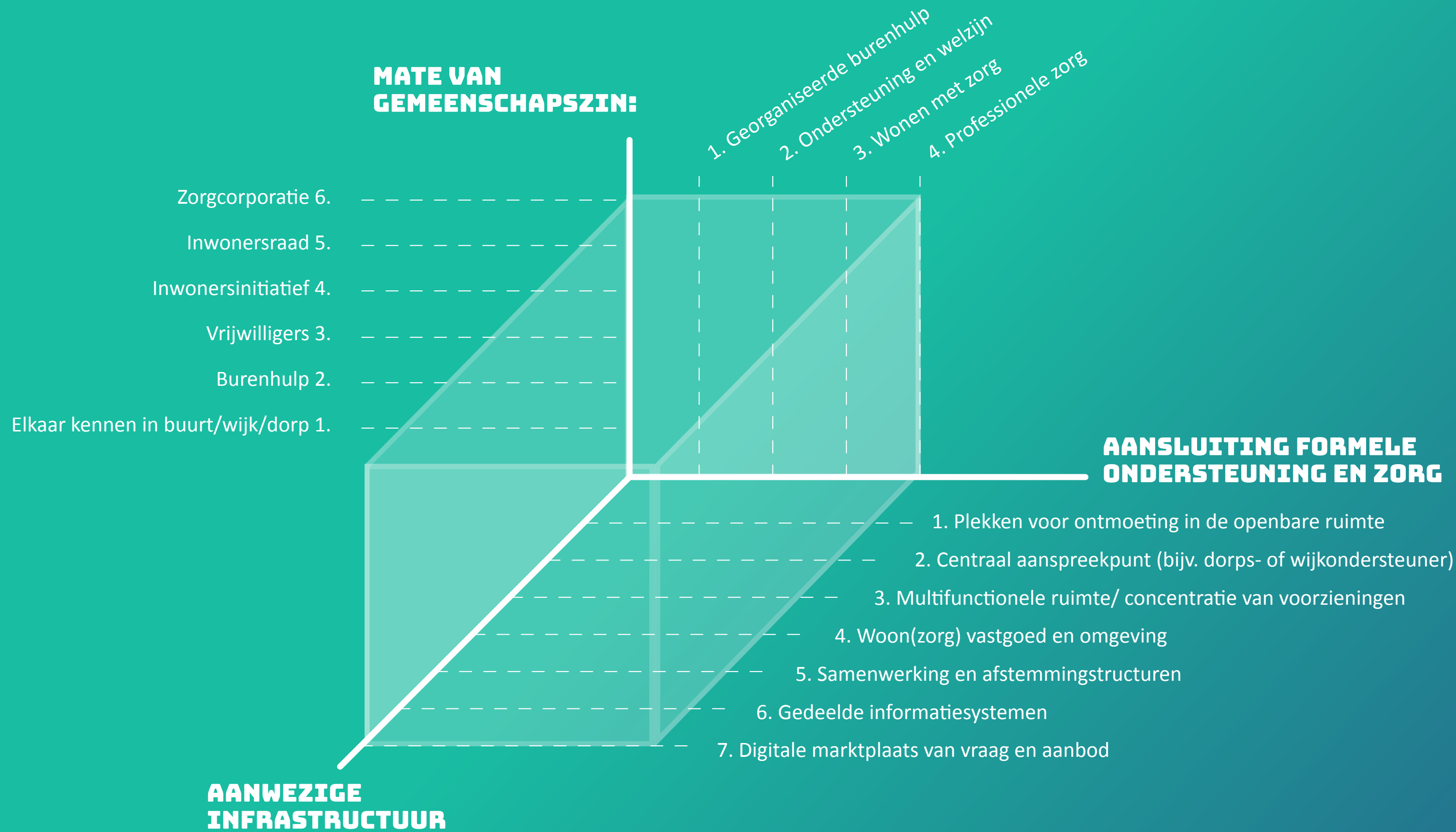
de mate waarin de gemeenschap betrokken is bij en verantwoordelijkheid neemt voor de zorg en ondersteuning van haar leden. Het omvat de onderlinge verbondenheid, solidariteit en actieve participatie binnen de gemeenschap.

AANWEZIGE INFRASTRUCTUUR:

fysieke, organisatorische of digitale faciliteiten die beschikbaar zijn om community care te ondersteunen. Het omvat bijvoorbeeld de aanwezigheid van ruimtes voor gemeenschapsactiviteiten, transportmogelijkheden, informatiesystemen en samenwerkingsstructuren.

AANSLUITING FORMELE ONDERSTEUNING EN ZORG:

samenwerking en afstemming tussen de gemeenschap en de formele zorg- en ondersteuningsdiensten die worden aangeboden door professionele zorgverleners en instanties. Het gaat om het creëren van een soepele overgang en complementariteit tussen de informele en formele zorg.

MATE VAN GEMEENSCHAPSZIN:

de mate waarin de gemeenschap betrokken is bij en verantwoordelijkheid neemt voor de zorg en ondersteuning van haar leden. Het omvat de onderlinge verbondenheid, solidariteit en actieve participatie binnen de gemeenschap.

AANWEZIGE INFRASTRUCTUUR:

fysieke, organisatorische of digitale faciliteiten die beschikbaar zijn om community care te ondersteunen. Het omvat bijvoorbeeld de aanwezigheid van ruimtes voor gemeenschapsactiviteiten, transportmogelijkheden, informatiesystemen en samenwerkingsstructuren.

AANSLUITING FORMELE ONDERSTEUNING EN ZORG:

samenwerking en afstemming tussen de gemeenschap en de formele zorg- en ondersteuningsdiensten die worden aangeboden door professionele zorgverleners en instanties. Het gaat om het creëren van een soepele overgang en complementariteit tussen de gemeenschap en de formele zorg.

2.2. SUCCESFACTOREN

Vanuit de ervaringen die zijn opgedaan binnen de bestaande community care initiatieven kunnen we de volgende succesfactoren afleiden:

1. BEKEND MAAKT BEMIND:

sluit aan bij communities die al bestaan; dit kan een kerk of moskee zijn. Maar ook een buurtvereniging of actieve sportclub.

2. ERKEN DE INFLUENCER:

iedere gemeenschap heeft zijn informele burgemeesters. Laat de beïnvloeders binnen een gemeenschap een rol vervullen in het bij elkaar brengen van mensen.

3. GA IN GESPREK:

organiseer een dialoog om behoeften in kaart te brengen; bijvoorbeeld: 'Hoe willen we hier samenleven?' of 'Hoe willen we oud worden in ons dorp?'

4. START KLEIN:

kies een onderwerp om mee aan de slag te gaan, waar veel behoefte aan is, waar de nood hoog is, of waar veel energie voor is om mee aan de slag te gaan.

5. HERKENBARE SCHAAL:

kijk naar de logische grenzen van een community, een straat, wijk of dorp. Een geografisch gebied met 8000-10.000 inwoners is een schaal waarin de samenhang van de community het best gedijt.

6. MAAK HET LEUK MET ELKAAR:

laat mensen merken hoe fijn het is om iets voor elkaar te doen. Deel successen, sta stil bij wat je bereikt in de gemeenschap.

Meer weten over starten met community care? Lees dan de Startersgids: 'Hoe start ik met community care?'

[DOWNLOAD STARTERSGIDS](#)

7. CENTRAAL AANSPREEKPUNT:

een aanspreekpunt, bijvoorbeeld een dorpsondersteuner of buurtconciërge kan helpen bij het verbinden en maakt vraag en aanbod inzichtelijk.

8. WEES EIGENWIJS:

community care staat soms haaks op hoe dingen nu georganiseerd zijn, laat je niet remmen door conventies. Ga in gesprek met ambtenaren, beleidsmakers om ruimte te maken voor wat lokaal past.

9. COMMUNICEER:

houd mensen op de hoogte van de stappen die je zet.

10. GEEF HET TIJD:

het tot stand komen van community care heeft tijd nodig. Raak niet te snel gedemotiveerd.

2.3 AAN DE SLAG: DE ABCD-AANPAK

ABCD staat voor Asset Based Community Development. ABCD is het proces dat mensen samenbrengt om in hun buurt, wijk of dorp zelf en samen verandering teweeg te brengen. Werken vanuit ABCD is duurzaam werken aan sterke en verbonden buurtgemeenschappen.

Meer weten over ABCD? [Klik hier!](#)

Verder verdiepen? [Schrijf je in voor de bijeenkomst](#) over ABCD met Birgit Oelkers.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN ABCD:

MAAK DE ONZICHTBARE KRACHTEN ZICHTBAAR.

Alles is er al, vaak hoeft er niets toegevoegd te worden.

GA ALTIJD UIT VAN DE KRACHTEN EN VERMOGENS VAN DE MENSEN IN EEN WIJK.

IEDEREEN KAN BIJDRAGEN.

Er zijn geen doelgroepen, maar wel aandacht voor inclusiviteit.

GEBRUIK DE KRACHT VAN VERHALEN.

Storytelling helpt bij het verbinden.

JE KUNT MENSEN NIET BETER MAKEN.

Maar iedereen heeft het recht om naar eigen vermogen zijn of haar eigen leven te leiden.

START NIET MET EEN PLAN, MAAR MET EEN KOPJE KOFFIE.

Het gaat niet om een project, maar om het verbinden van mensen.

WAAROM VERGADEREN ALS JE OOK FEEST KAN VIEREN?

Maak gebruik van luchtige, energie-gevende ontmoetingen.

3. PROGRAMMA COMMUNITY CARE

3.1 PROGRAMMA

Het programma community care heeft als doel om de ontwikkeling van community care in de 11 zorgkantoorregio's te versnellen.

WAT:

Het programma community care heeft als doel om de ontwikkeling van community care in de 11 zorgkantoorregio's te versnellen.

WAAROM:

Ons hoger doel realiseren:

Mensen leven in een gemeenschap waar zorgen voor en met elkaar normaal is.

En mede daardoor ons tweede doel realiseren: Beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg borgen, voor de ouderen van nu en in de toekomst.

WIE:

Het programma is voor iedereen die wil starten of bezig is met een community care initiatief.

- Inwonerinitiatieven, inwoners die willen starten?
- Woon-, leef- en zorgorganisaties
- Bestuur, directie, management
- Projectleiders en programmamanagers
- Kwartiermakers, dorpsondersteuners
- Kennisorganisaties en instituten

HOE:

1. Lerend netwerk: platform (fysiek en online)

Een lerend netwerk over de 11 zorgkantoorregio's heen op thema, categorie of logisch gevormde clusters. Gecombineerd met een digitaal platform waar initiatieven hun kennis, middelen en ervaringen delen, ondersteunt door een kennisplatform: als het ware een 'openbare Wikipedia' over community care.

2. Lange termijn denk én doe tafel

Een club mensen die probeert vanuit de ervaringen van het lerend netwerk voor de lange termijn oplossingen te bedenken binnen én buiten het systeem m.b.t. lange termijn thema's (bijv. beleid en financierbaarheid van community care, kennisvergroting bij inwoners, urgentiebesef in de samenleving, betrekken van de eerste lijn).

3. Sturing op de ontwikkeling door Zilveren Kruis Zorgkantoor

Het stimuleren tot ontwikkeling en verbreding van (succesvolle) initiatieven op het gebied van community care in de Zilveren Kruis zorgkantoorregio's. Vanuit gezamenlijke kaders (boven)regionaal- en projectniveau sturen op resultaat. .

**BENIEUWD
NAAR HET
PROGRAMMA
VAN 2024?**

**DOWNLOAD PROGRAMMA
COMMUNITY CARE 2024**

4. PRAKTIJK

4.1 INITIATIEVEN IN BEEELD.

Het Zilveren Kruis heeft 11 zorgkantoorregio's. Binnen en buiten deze regio's worden verschillende initiatieven ontplooid die gericht zijn op community care. We zien drie categorieën initiatieven:

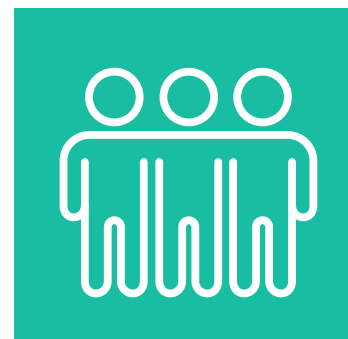
1. INWONERORGANISATIES OF ZORGCÖPERATIES:

inwonerorganisaties in een dorp of wijk die de belangen van de inwoners behartigen en inwoners samenwerken om welzijn, ondersteuning en zorg te coördineren en te organiseren. Formele en informele organisaties spelen een ondersteunende/volgende rol.

2. FYSIEKE COMMUNITIES:

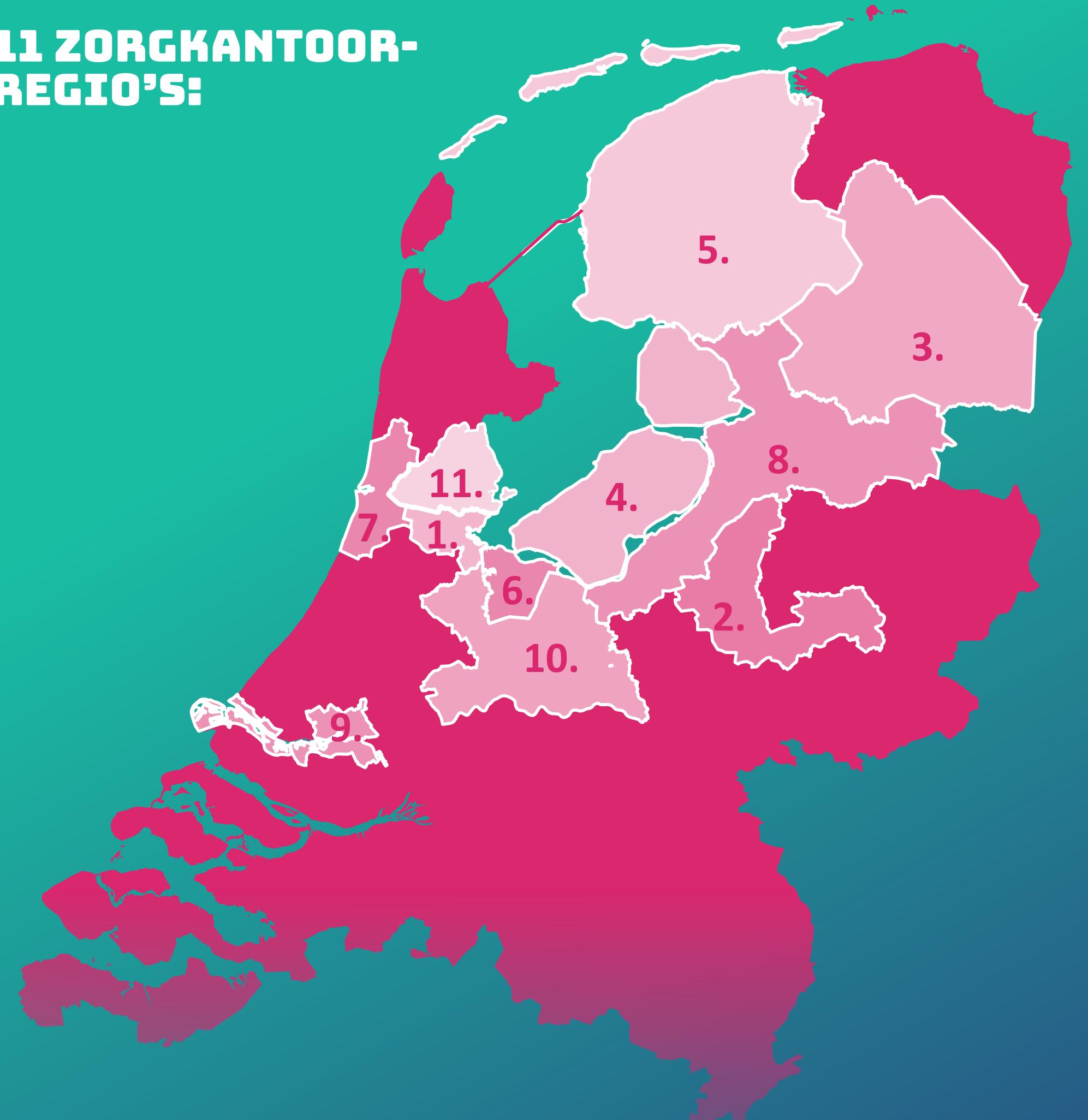
toekomstbestendige woningen of gebouwen waar organisaties en inwoners samenwerken om ontmoeting, welzijn, ondersteuning en zorg te organiseren zodat mensen langer en vitaler zelfstandig wonen.

3. STEUNSTRUCTUREN:

dorp of wijkgebonden samenwerkingsstructuren tussen informele en formele (zorg)organisaties en inwoners(initiatieven) om ontmoeting, welzijn, ondersteuning en zorg te organiseren zodat mensen langer en vitaler zelfstandig wonen.

11 ZOR GKANTOOR-REGIO'S:

1. Amsterdam

2. Apeldoorn/ Zutphen

3. Drenthe

4. Flevoland

5. Friesland

6. Gooi & Vechtstreek

7. Kennemerland

8. Noord-Veluwe/ Zwolle/

IJssel-Vecht

9. Rotterdam

10. Utrecht

11. Zaanstreek/

Waterland

1. INWONERORGANISATIES OF ZORGCOÖPERATIES

1. AUSTERLITZ ZORGT

Austerlitz Zorgt is een zorgcoöperatie die zorg en welzijn in het dorp regelt en samenwerkt met lokale partners en vrijwilligers.

[MEER INFORMATIE](#)

2. NLZVE (NEDERLAND ZORGT VOOR ELKAAR)

Landelijk netwerk van bewonersinitiatieven in welzijn, wonen en zorg voor het delen van kennis, ervaringen, knelpunten, oplossingen en onderzoek van en voor bewonersinitiatieven in welzijn, zorg en wonen.
Locatie: Heel Nederland

[MEER INFORMATIE](#)

3. DORPSBELANG VLEDDER

Dorpsbelang Vledder behartigt de belangen van de inwoners en het dorp Vledder en bevordert de leefbaarheid, samenwerking en sociale cohesie.

[MEER INFORMATIE](#)

4. ZORGZAME DORPEN GRONINGEN

Een netwerk van dorpen en organisaties dat zich inzet voor het bevorderen van de leefbaarheid, sociale cohesie en zorgzame gemeenschappen. Het netwerk stimuleert lokale initiatieven en faciliteert kennisuitwisseling en samenwerking tussen de dorpen en betrokken partijen.

[MEER INFORMATIE](#)

5. VOORZORGCIRKELS

Een georganiseerd netwerk van vertrouwde mensen die vooraf zorg en ondersteuning plannen voor een mogelijk zorgbehoevend individu.

[MEER INFORMATIE](#)

6. BUURT-COÖPERATIE APELDOORN-ZUID: ZUID DOET SAMEN

Een buurtorganisatie die via huisbezoeken met bewoners in gesprek gaat om te achterhalen wat ze nodig hebben en hoe ze een bijdrage kunnen leveren aan de buurt, met Ons Honk als centrale locatie.

[MEER INFORMATIE](#)

7. DORPSCOÖPERATIE HOLLANDSCHEVELD-VERBINDT

Een actieve dorpscoöperatie met achthonderd leden organiseert sinds 2014 zorg en welzijn vanuit de gemeenschap in samenwerking met de gemeente, zorgverzekeraar en zorgorganisaties.

[MEER INFORMATIE](#)

Community care initiatieven in kaart

2. FYSIEKE COMMUNITIES

1. KNARRENHOF

Een woongemeenschap waarin senioren zelfstandig wonen, maar ook de mogelijkheid hebben om samen te komen, elkaar te ondersteunen en sociale verbindingen te creëren.
Locatie: Heel Nederland

[MEER INFORMATIE](#)

3. LIV INN

Toekomstgerichte woningen met mooie leefruimtes voor ouderen, waarbij je zorg kunt krijgen als dat nodig is en de bewoners aan het roer staan.

[MEER INFORMATIE](#)

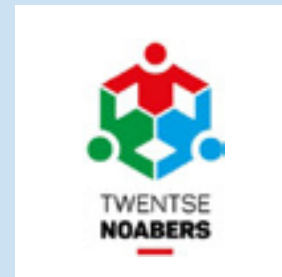
5. LANG LEVEN THUISFLATS IN AMSTERDAM

Speciaal ontworpen en aangepaste woningen die ouderen in staat stellen om langer zelfstandig thuis te blijven wonen met de nodige zorg en ondersteuning.

[MEER INFORMATIE](#)

2. TWENTSE NOABERS HOVEN

Kleinschalige, gemeenschapsgerichte woonprojecten waarin buurtbewoners elkaar ondersteunen, sociale contacten stimuleren en een gevoel van saamhorigheid bevorderen.

[MEER INFORMATIE](#)

4. THUIS-PLUSFLATS ROTTERDAM

Huurwoningen met ter plekke een kantoor van een zorgorganisatie voor snelle hulp en vaste contactpersoon voor bewoners.

[MEER INFORMATIE](#)

6. DE GRACHTENPROMENADE

Samen met familie, naasten en samenwerkers wordt invulling gegeven aan het leven, wonen en zorg. De gemeenschap van de woning bepaalt hoe wonen en leven eruitziet. Iedere dag wordt gekleurd door de verschillende individuen die er werken en wonen en niet door de structuren van de organisatie.

[MEER INFORMATIE](#)

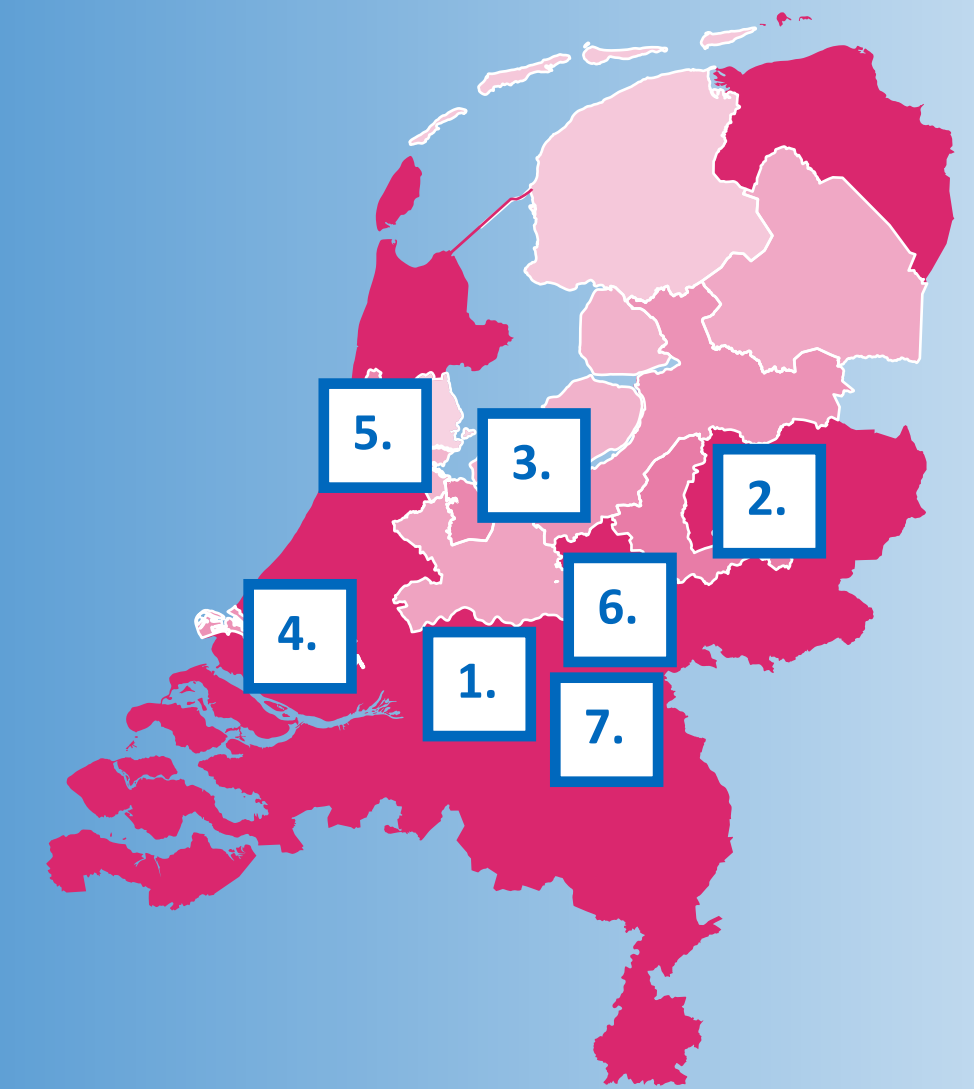
7. BUURTWONEN

Faciliteert de zorg voor mensen met een ondersteuningsbehoefte in hun eigen omgeving door kleinschalige woonvoorziening en door het organiseren van een netwerk van ondersteunende buurtbewoners.

Locaties: Utrecht, Ede, Arnhem, Nijmegen, Amsterdam, Rotterdam, Tilburg, Haarlem en Zwolle

[BUURTWONEN](#)

[MEER INFORMATIE](#)

Community care initiatieven in kaart

LANG LEVEN THUISFLATS AMSTERDAM

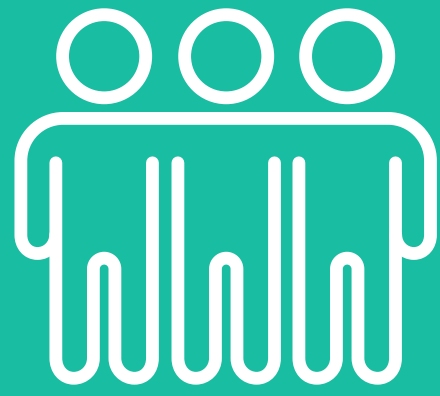
Bestaande bouw 'senior proof' maken om het langer zelfstandig wonen van ouderen te bevorderen. Met de bewoners kijken zij waar zij tegen aanlopen bij het dagelijks leven en wat hen helpt om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

- Preventie en "positieve gezondheid" door inzet op activering, ontmoeting, leuke activiteiten en vroegsignalering
- Communitybuilding
- Zorg op maat en in samenhang vanuit de domeinen WLZ (VPT/MPT), ZvW en WMO
- Ontmoeting en geschikte ontmoetingsruimte(n)
- Fysieke toegankelijkheid en veiligheid (braak, vallen, brand) in en om de flat
- Samenwerking met organisaties en bedrijven in de omgeving: toevoegen van diensten en activiteiten

**DEZE 'LANG LEVEN THUISFLAT
EN -BUURT COMMUNITY'
HEEFT BEREIKT DAT OUDEREN
EEN LEVEN LANG IN DE FLAT
KUNNEN BLIJVEN WONEN.**

3. STEUNSTRUCTUREN

1. STEUNSYSTEMEN IN UTRECHT

Een basisinfrastructuur in een wijk of dorp waarbij een sluitend arrangement gemaakt wordt van informele en formele voorzieningen waarmee de ouderen langer en vitaler thuis blijven wonen.

[MEER INFORMATIE](#)

2. BUURTGELEK DEVENTER

Een initiatief dat zich samen met bewoners en belangrijke partners vanuit de zorg, onderwijs en gemeente, richt op het bevorderen van sociale verbindingen en het creëren van een gelukkige gemeenschap.

[MEER INFORMATIE](#)

3. SAMENREDZAME GEMEENSCHAPPEN IN NOORD-VELUWE

De gemeenschapskracht is leidend en organisaties sluiten aan om samen de ondersteuning en zorg in en door de gemeenschap te organiseren.

[MEER INFORMATIE](#)

4. DOS HOLLANDSCHEVELD IN DRENTHE

Ouderen wonen langer thuis en kosten worden bespaard door samenwerking over de domeingrenzen van het zorgstelsel.

[MEER INFORMATIE](#)

5. SAMEN VOORUIT DALFSEN

Tien maatschappelijke organisaties die samenwerking versterken om beter in te kunnen spelen op woon-, welzijns- en zorgbehoeften.

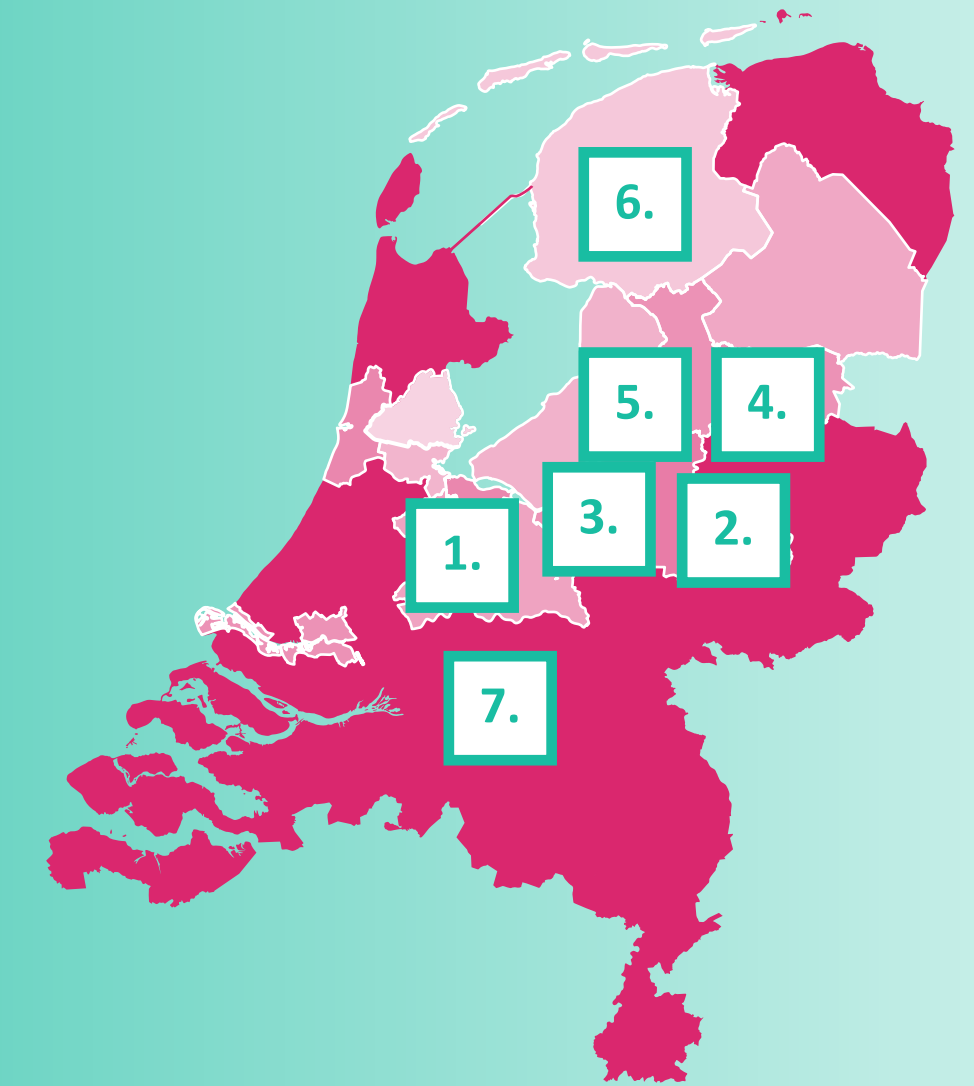
[MEER INFORMATIE](#)

6. SÛNENZ

Ondersteunen van ouderen door samenwerking tussen mensen, organisaties, initiatieven en ideeën op het gebied van gezondheid en een actieve leefstijl met als doel hun welzijn, zelfredzaamheid en kwaliteit van leven te bevorderen.

[MEER INFORMATIE](#)

Community care initiatieven in kaart

7. DEMENTALENT

Bieden van ondersteuning en coaching aan mensen met beginnende dementie die actief willen blijven in werk en andere activiteiten, ter vergroting van eigenwaarde en zelfstandigheid. Dementalent kent initiatieven door heel Nederland.

[MEER INFORMATIE](#)

**PARTNERS:
GEMEENTE, OUDERENZORG, WONING-
BOUWCORPORATIES, WELZIJN EN
BEWONERSBELANGENORGANISATIES**

STEUNSYSTEMEN (UTRECHT)

In verschillende stad- en dorpskernen worden steunsystemen ontwikkelt met als doel langer thuis, ook wanneer er een (zorg)vraag ontstaat in het huishouden.

Ouderen en mensen met chronische zorg- en/of begeleidingsvraag met (zorg)vraag kunnen terecht bij een lokaal centraal ondersteuningspunt (bijv. 'Ik ben eenzaam', 'Ik kan geen boodschappen doen', 'Ik heb dementie').

Vanuit dit centrale ondersteuningspunt wordt gekeken welke oplossingen er zijn om hem/haar zelfstandig thuis te laten zijn (bijv. een leuk contact met iemand anders in de gemeenschap, domotica, informatie, thuiszorg). Dit steunstelsel gaat ervanuit dat de lokaal gewortelde VVT-locatie een centrale rol vervult in de gemeenschap.

1. Gids/adviesfunctie: centraal ondersteuningspunt die het speelveld van voorzieningen en mogelijkheden (informeel en formeel) overziet.
2. Een reismaatje: iemand die de klantreis volgt, wanneer nodig meekijkt, evalueert en meedenkt over volgende stappen.
3. Een hoeder van de buurtgemeenschap waar hulpvragers en aanbieders elkaar vinden rondom huishoudelijke-, mobiliteits-, vitaliteits-, sociale- en zorgvragen.
4. Een voortrekker in de samenwerking tussen lokale en regionale of landelijke aanbieders met oplossingen voor eerdergenoemde vragen.

“

VIA HET TOUWTEAM WERD MARJA AAN ONS VOORGESTELD. EEN ONTZETTEND AARDIGE EN LIEVE VRIJWILLIGER. DIT WAS VOOR MIJ ZO'N OPLUCHTING. NA AL DIE JAREN ZORGEN, HAD IK ELKE WEEK EEN MOMENT VOOR MEZELF.

”

5. BRONNEN EN BOEIENDE LITERATUUR

5. BOEIENDE BRONNEN EN LITERATUUR

DESKRESEARCH

- 12 technologische ontwikkelingen in de zorg, Vilans (2020)
- Arbeidsmarkt informatie zorg en welzijn, Prognosemodel ZW (2023)
- Brochure: De Thuisplusflat, fijn wonen voor ouderen met zorg en activiteiten dichtbij, gemeente Rotterdam (2023). Domeinoverstijgend samenwerken in de praktijk, Significant Public (2021)
- Cijfers en feiten ouderen in Nederland, Ministerie van VWS (2023)
- Community care, de uitdaging voor Nederland, Verwey Jonker (2003)
- De dorpsondersteuner, NLZVE (...)
- De schaal van netwerkzorg, Vilans (2021)
- Monitor zorgzame gemeenschappen, NLZVE (2020)
- Nieuw arbeidsmarktprognose zorg en welzijn, kamerbrief 22 maart 2023, Ministerie van VWS (2023)
- Prognose intervallen, bevolking per 1 januari 2011-2060, CBS (2023)
- Zorgzame buurten, Synthese
- Zorgzame buurten, inspirerende initiatieven die het systeem trotseren, NLZVE, Vilans en Movisie (2023)
- Zorgzame dorpen Groningen- handig boekje voor zorgzame initiatiefnemers (2016)

DIEPTE-INTERVIEWS

- Vilans
- NLZVE
- Austerlitz Zorgt
- Voorzorgcirkels

VISIESESSIES

- Visie en ontwikkelbijeenkomst met meer dan 35 vertegenwoordigers van 20 (startende) community care initiatieven

Deze beweging wordt gemaakt
in samenwerking met:

Aligning People
WEYOND